

Raport z wykonania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w roku 2022

Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 165) oraz ustawą z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 poz165.) w gminie Sulechów zadania realizowane były w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Ustawa z dnia 17 listopada 2021 o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw utworzyło poprzez połączenie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN) i Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) **Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom**, które prowadzi działalność w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych oraz będzie analizuje i kontroluje realizację działań podejmowanych w danym roku przez samorząd gminny w ramach programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Z uwagi na powyższe w roku 2022 do 31.03.2022 obowiązywał uchwalony w grudniu 2021 dotychczasowo gminny program profilaktyki oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii a od 1.04 2022 funkcjonował nowy połączony z dwóch w jeden Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Powyzszy program profilaktyczny stanowił element realizowanych przez Gminę Sulechów celów polityki społecznej ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2022 i uwzględniał zadania wynikające z celu nr 2 : Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi ujęte w Narodowym Programie Zdrowia (NPZ) na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów z 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 165) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Sulechów na rok 2022 musiał być spójny z ww. Narodowym Programem Zdrowia oraz uwzględniać jego cele.

W roku 2022 podejmowano działania zmierzające do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia, zapewniono mieszkańcom gminy bezpłatną pomoc udzielaną przez specjalistów terapii uzależnień, psychologa, oraz mediatora, wspierano działalność świetlic środowiskowych oraz realizację w szkołach programów profilaktycznych.

Finansowanie Gminnych Programów

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sulechów była finansowana ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz za opłatę napojów alkoholowych o objętości mniejszej niż 300 ml. **Podatek od tzw. małpek** muszą płacić przedsiębiorcy, którzy mają zezwolenia na hurtowy obrót alkoholem. Dotyczy on hurtowni, które zaopatrują innego przedsiębiorcę, który prowadzi sprzedaż detaliczną alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży (głównie sklepu oraz stacje benzynowe). Podatku od małpek nie płać sprzedawcy alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży (np. w pubach, kawiarniach, restauracjach).

Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt.1, na działania mając na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Mając na uwadze stanowisko Ministerstwa Zdrowia wyrażone w piśmie z dnia 16 października 2020 r. (zn.ZPP.012.3.2020.DL) w którym to wskazano że „... zdecydowana większość działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, będzie znajdowała odzwierciedlenie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych. Powyższa interpretacja będzie także w pełni odzwierciedlała celowościowy charakter wprowadzonych zmian tj. powiązanie wydatków z zadaniami służącymi

przeciwdziałaniu negatywnym skutkom spożywania alkoholu . Jednocześnie zauważyć należy, że szereg zadań realizowanych już obecnie w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych , takich jak prowadzenie świetlic czy programów profilaktycznych wpisuje się w politykę międzysektorową, obejmując swoją właściwością obszar zdrowia polityki społecznej.

Jednocześnie zauważyć należy, że szereg zadań realizowanych już obecnie w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, takich jak prowadzenie świetlic czy dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych wpisuje się w politykę międzysektorową, obejmując swoją właściwością obszar zdrowia, polityki społecznej i edukacji.

Podczas realizacji Gminnych Programów gmina zobowiązana była do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Gminny Program w 2022 r. finansowany był w ramach kompleksowych działań profilaktyki uzależnień z wydatków zaplanowanych na ten cel w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie na 2022 rok.

Tabela nr 1 Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę Sulechów z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych 2022 r.

2022			
75618	0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	694 094,62

Tabela nr 2 Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę Sulechów z tytułu rocznych opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o objętości mniejszej niż 300 ml w 2022 r.

2022			
75618	0270	Wpływy z części opłaty za zezwolenie w obrocie hurtowym ¹	248 604, 82

¹ Opłata za zezwolenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lub 2 dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nie przekraczającej 300 ml wynosi dodatkowo 25 zł za pełny litr 100 % alkoholu w tych opakowaniach . Opłatę tę wnosi się również w przypadku dokonywania czynności o

Tabela nr 3 Łączna kwota środków zaplanowanych w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie w 2021 i 2022 r. i środków wydatkowanych na realizację programu.

		Środki zaplanowane w budżecie	Środki wydatkowane w budżecie
85153 Przeciwdziałanie narkomanii	2021	82 400,00	82 398,41
	2022	91 080,00	90 059,09
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	2021	610 660,51	580 943,85
	2022	687 881,51	501 278,36

Źródło: Opracowanie własne

Zadania wynikające z ustaw

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 obejmował następujące zadania z ustawy o wychowaniu w trzeźwości :

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

---

których mowa w ust. 8-10, w stosunku do napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 obejmował następujące zadania z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomagania działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3.2b.

W ramach Gminnego Programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a.

Powyższe zadania realizowane były w 2022 r. poprzez:

1. Zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej specjalistów i instruktorów uzależnień, psychologa, oraz mediatora działających w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień.
2. Pracowników Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień będącego wydziałem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie.
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie.
4. Sulechowski Dom Kultury, który realizuje zajęcia wychowawczo - profilaktyczne oraz inne zajęcia świetlicowe mające na celu zorganizowanie czasu wolnego dzieciom w miejscowościach gminnych: Brodach, Bukowie, Cigacicach, Kijach, Klępsku, Mozowie, Pomorsku, Głoguszu.
5. Spotkania grupy samopomocowej kobiet (osoby współuzależnione²), grupy Anonimowych Narkomanów w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień.
6. Placówki oświatowe z terenu Gminy Sulechów.
7. Komisariat Policji w Sulechowie.
8. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Szczegółowy wykaz zrealizowanych w 2022 roku zadań przedstawiono w kolejnych częściach sprawozdania.

Koordynatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2022 była Pełnomocnik ds. Uzależnień, Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Pani Elżbieta Colle.

Od 1 marca 2023 Pełnomocnikiem ds. Uzależnień jest Pani Ewa Kowalewska.

Część I

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2022 (profilaktyka alkoholowa) wydatkowano środki w wysokości 501 278,36 zł, które przeznaczono zgodnie z ustawą na:

---

² Współuzależnienie – utrwalona forma funkcjonowania w długotrwałej, trudnej i niszczącej sytuacji związanej z patologicznymi zachowaniami uzależnionego partnera, ograniczająca w sposób istotny swobodę wyboru postępowania, prowadząca do pogorszenia własnego stanu i utrudniająca zmianę własnego położenia na lepsze

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Punkt informacyjno-konsultacyjny przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień

Specjaliści i instruktorzy uzależnień, psychoterapeuta oraz grupa samopomocowa kobiet, w roku 2022 udzielali porad i konsultacji w:

- **PONIEDZIAŁKI:**

Od godz. 15.00 do 20.00 dyżury pełnił instruktor terapii uzależnień od alkoholu - przeprowadzał konsultacje indywidualne ,

- **ŚRODY:**

Od godz. 15.00 do 20.00 dyżury pełnił specjalista psychoterapii uzależnień od alkoholu - przeprowadzał konsultacje indywidualne,

- **CZWARTKI:**

Od godz. 15.00 do 20.00 odbywały się spotkania Grupy Samopomocowej Kobiet,

Od godz. 16.00 do 19.00 w każdy I i III czwartek miesiąca przyjmował terapeuta dla osób współuzależnionych – przeprowadzał konsultacje grupowe i indywidualne,

Tabela nr 4 Liczba porad specjalistów terapii uzależnień od alkoholu w latach 2020-2022

	Terapeuci	Liczba udzielonych porad w 2020	Liczba udzielonych porad w 2021	Liczba udzielonych porad w 2022	Zakres umowy
1.	Instruktor terapii uzależnień Zał. nr 1	221	403	377	Udzielanie osobom zainteresowanym, osobiście i telefonicznie, informacji dotyczących choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi. Są to spotkania z elementami terapii. Porady dotyczą osób uzależnionych oraz współuzależnionych.

2.	Specjalista psychoterapii uzależnień Zał. nr 2	540	448	480	Udzielanie osobom zainteresowanym, osobiście i telefonicznie, informacji dotyczących choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi. Spotkania z elementami terapii. Porady dotyczą osób uzależnionych oraz współuzależnionych.
3.	Specjalista terapii uzależnień (grupa Samopomocowa Kobiet) Zał. nr 3	129	168	100	Udzielanie porad na temat możliwości przezwyciężenia uzależnienia od alkoholu i postępowania wobec osoby uzależnionej, udzielanie pomocy terapeutycznej osobom współuzależnionym w rozwiązywaniu specyficznych problemów rodzinnych, udzielanie wsparcia psychicznego osobom współuzależnionym poprzez rozmowy indywidualne i spotkania grupowe, przedstawianie modelu funkcjonowania rodziny dotkniętej uzależnieniem, udzielanie porad w zakresie wychowania dzieci i ich ochrony przed skutkami nadużywania alkoholu w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień

W Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w roku 2022 pracowało dwóch pracowników etatowych.

Do zadań pracowników Biura należało w szczególności (w tym punkcie zostały także ujęte zadanie narkomanii, które już nie są powtarzane w II części sprawozdania):

- opracowywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, ich realizacja, koordynacja oraz sporządzanie sprawozdań i raportów z ich realizacji;
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- udzielanie porad i konsultacji dotyczących choroby alkoholowej i innych uzależnień (w tym od narkotyków i uzależnień behawioralnych) oraz możliwości ich leczenia-pracownicy Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w ramach rozmów „pierwszego kontaktu” w roku 2022 przeprowadziło 215 rozmów z osobami potrzebującymi pomocy;
- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym oraz osobom współuzależnionym w trakcie leczenia, jak również po jego zakończeniu;
- prowadzenie akcji informacyjnej na temat ruchów samopomocowych i pomoc w organizowaniu i prowadzeniu grup wsparcia oraz pomocy terapeutycznej;
- wprowadzanie lokalnych inicjatyw z dziedziny profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- współpraca z jednostkami oświatowymi, organizacjami i osobami fizycznymi działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w zakresie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej wśród młodzieży, dotyczącej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- wdrażanie i przeprowadzanie na terenie Gminy ogólnopolskich i regionalnych kampanii profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz propagowanie zdrowego stylu życia;
- sporządzanie sprawozdań, raportów i analiz z zakresu zadań wynikających z ustaw i krajowych programów;

- opisywanie faktur oraz rachunków finansowych z zadań;
- obsługa organizacyjna konferencji oraz spotkań profilaktycznych organizowanych przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień;
- przygotowywanie rocznych sprawozdań z realizacji programów;
- archiwizacja dokumentacji związanej z funkcjonowaniem Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień;
- koordynacja umów w gminnych świetlicach środowiskowych;
- dbałość o prawidłowe funkcjonowanie Biura oraz Punktu Konsultacyjnego mieszczącego się przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień;
- prowadzenie procedur zgodnych z ustawami na zakup usług, artykułów i materiałów w związku z realizacją zadań.

Obsługa administracyjna i kancelaryjna przez pracowników Biura Pełnomocnika ds. uzależnień Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności:

1. Wypłata ryczałtu dla członków komisji za realizację zadań ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Obliczenie ryczałtu dla poszczególnych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest dokonywana przez Ośrodek Pomoc Społecznej na podstawie listy obecności członków na posiedzeniach plenarnych (tzw. ogólnych) komisji, posiedzeniach motywujących uczestnika postępowania do zaprzestania nadużywania alkoholu oraz na dyżurach zgodnie z regulacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Sporządzenie postanowień związanych z opiniowaniem wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Zawieranie i obsługa umów ze specjalistami pracującymi na rzecz komisji w tym m.in. za wykonywanie badań oraz wydawanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia.
4. Organizowanie szkoleń komisji.
5. Wyposażenie biura na spotkania komisji.

Pracownicy Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień wykonywali codzienne czynności na rzecz GKRPA polegające w szczególności na:

1. Zakładaniu teczek dla nowo zgłoszonych osób do komisji(uczestników postępowania).
2. Rejestrowaniu poczty przychodzącej i wychodzącej.
3. Prowadzenie bazy danych oraz rejestru spraw związanych procedurą zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego w formie elektronicznej i papierowej.
4. Przygotowaniu dokumentacji dla biegłych sądowych (psycholog i psychiatra).
5. Przygotowanie umów o świadczenie usług dla biegłych sądowych.
6. Sporządzanie wniosków na zlecenie komisji o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego kierowanych do Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich.
7. Przygotowaniu zaproszeń na rozmowę uczestników postępowania , świadków osób zgłoszonych do komisji.
8. Przygotowaniu zapytań do Komisariatu Policji, Izby Wytrzeźwień, Prokuratury Rejonowej Sądu Rejonowego, Sądowych Kuratorów Zawodowych i Społecznych, Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ciborzu.
9. Przygotowaniu dokumentów związanych z opiniowaniem wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z uchwałami gminy Sulechów.
10. Przygotowaniu zawiadomień o zamiarze przeprowadzenia kontroli w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą *Prawo Przedsiębiorców* oraz wszelkich upoważnień potrzebnych do kontroli.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w tym podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2022 r. obradowała jeszcze komisja w starym składzie **od 1 marca 2023 działa nowa komisja z nowymi członkami GKRPA.**

Podjęte w tym zakresie działania w roku 2022 przedstawiono w sprawozdaniu z prac

Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok 2022, który stanowi załącznik nr 4

Tabela nr 5 Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Sulechów w latach 2020-2022

LATA	2021	2022
Liczba posiedzeń głównych	23	22
Liczba posiedzeń motywujących	24	27
Liczba dyżurów	47	38
Liczba ogółem spraw	85	122
Liczba wniosków o objęcie leczeniem odwykowym	19	34
Liczba skierowań do biegłych sądowych	22	23
Liczba osób zaproszonych na komisje motywujące	139	195
Liczba osób zaproszonych na dyżury	333	309
Liczba wniosków skierowanych do sądu	11	8
Liczba spraw umorzonych i zamkniętych		
Zaopiniowane wnioski o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych	19	30
Liczba przeprowadzonych kontroli	0	1
Wyjazdy do sądu	8	4

Źródło: Opracowanie własne

Tabela nr 6 Wydatki związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 r.

Badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób skierowanych przez komisję przeprowadzone w Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień	4560 zł

Złożenie wniosków do Sądu Rejonowego w Świebodzinie, przeprowadzenie badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w Sądzie Rejonowym w Świebodzinie, oraz wydanie prawomocnych postanowień w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2080 zł
Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego	4870 zł
Roczne wynagrodzenie ryczałtowe sześciu członków komisji ³	74 269,30 zł

Źródło: Opracowanie własne

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych zrealizowano poprzez:

Gminne świetlice środowiskowe

W roku 2022 funkcjonowało 9 gminnych świetlic środowiskowych:

- środowiskowe świetlice wiejskie w: Głoguszu, Brodach, Bukowie, Cigacicach, Kijach, Klępsku, Mozowie i Pomorsku, których prowadzenie zlecono Sulechowskiemu Domowi Kultury, które działały przez cały rok zał. nr 5

³ Ryczałt wynika z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023r. poz.163.) a co za tym idzie z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, kwota 787, 50 zł brutto miesięcznie za 1 członka komisji.

W każdej ze świetlic realizowano program zajęć dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych uzależnieniem, z rodzin, w których występują problemy wychowawcze, ale także z rodzin funkcjonujących w sposób prawidłowy.

Na realizację tego zadania wydatkowano 149 413,22 zł

Szkolne programy profilaktyczne.

Realizacja szkolnych programów profilaktyki uzależnień poprzez udział dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, ponadpodstawowych, prelekcjach, oraz zajęciach warsztatowych, a także programach rekomendowanych⁴ w pełni sfinansowanych ze środków Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień .

Tabela nr 7 Programy wraz z warsztatami z zakresu profilaktyki uzależnień sfinansowane przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień realizowane w szkoła z gminy Sulechów

L.P.	NAZWA PLACÓWKI	PROGRAMY REKOMENDOWANE PRZEZ KRAJOWE CENTRUM PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM	PROGRAMY PROFILAKTYCZNE
1.	Szkoła Podstawowa w Brodach		1440 zł „ Konflikt -przedstawiam, słucham, negocjuję” „Agresja i przemoc rówieśnicza” zrealizowane przez Polskie Centrum Profilaktyki
2.	Szkoła Podstawowa w Bukowie	4600zł „UNPLUGGED” zrealizowane przez Centrum profilaktyki i reedukacji Atelier	
3.	Szkoła Podstawowa w Cigacicach		4000 zł realizacja programów promocji zdrowia psychicznego "Silna mała mrówiaczka" "Tomek i Czarny kruk", "Trening kreatywności" "Tolerancja i szacunek", "Złość da ci w kość " Nie bój się lęku", "Zaplątani w sieci" zrealizowane przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce

⁴ System rekomendacji działa na poziomie krajowym od 2010 roku. Jest to zadanie realizowane we współpracy instytucji – dawnego Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, dawniej Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz Instytutu Psychiatrii i Neurologii. W ramach systemu dokonywana jest ocena programów z obszarów promocji zdrowia psychicznego. Prowadzenie programów rekomendowanych jest zadaniem obowiązkowym Gminy wynikającym z Narodowego Programu Zdrowia.

4.	Szkoła Podstawowa w Kalsku	1500zł „DEBATA,, zrealizowane przez Ośrodek Profilaktyki i terapii Uzależnień w Bogucinie	
5.	Szkoła Podstawowa w Kijach	4200zł „UNPLUGGED” zrealizowany przez Dialog Ceip Piotr Rogóż	870 zł „Stop przemocy” „Słowa które ranią i krzywdzą innych” zrealizowane przez DIALOG Centrum Edukacji i Profilaktyki
6.	Szkoła Podstawowa nr 1	3700zł „ARCHIPELAG SKARBÓW” zrealizowane przez SAPIENTA Pracownia profilaktyki Marcin Mądry	2250 zł ”Zajęcia integracyjne dla dzieci i młodzieży a także uczniów z Ukrainy „DIALOG Centrum Edukacji i Profilaktyki z Krakowa”
7.	Szkoła Podstawowa nr 3		3150zł „Komunikacja interpersonalna w zespole klasowym”, „Stop cyberprzemocy,,” Asertywność, umiem mówić nie w sytuacjach ryzykownych” , „Profilaktyka zachowań ryzykownych” zrealizowane przez Polskie Centrum Profilaktyki 2700zł „Asertywność umiem mówić „nie” w sytuacjach agresywnych” „Marihuana i inne substancje psychoaktywne „
8.	Szkoła Podstawowa nr 2	Nie korzystano z propozycji dofinansowania	Nie skorzystano z propozycji dofinansowania
9.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	7000zł „ Ars czyli jak dbać o miłość” K. Wojcieszek zrealizowane przez Centrum profilaktyki i reedukacji Atelier	
10.	Liceum Ogólnokształcące		4050zł „Bez stresu”, Nie bój się lęku”, „Smutno że aż boli” zrealizowane przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce 6500 zł realizacja programów promocji zdrowia psychicznego „Słuchaj sobą”, „Trening redukcji stresu” „Jestem wolny mam przewagę „

Źródło: Opracowanie własne

Prenumerata miesięczników: „Remedium” oraz „Świat Problemów”

Czasopisma zostały udostępnione osobom pracującym w Punkcie Konsultacyjnym oraz zostały co miesiąc rozniesione do Poradni Uzależnień na ul. Al. Niepodległości oraz do innych poradni przyszpitalnych.

Rynek alkoholowy w gminie Sulechów.

Prawne i administracyjne ograniczanie dostępności alkoholu, koncesjonowanie jego produkcji i sprzedaży jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi ograniczania zakresu problemów alkoholowych. Rozwiązania zakładające zasady usytuowania na terenie gminy Sulechów miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz czasowe ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych są stanowczo rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

W gminie Sulechów obowiązują trzy uchwały Rady Miejskiej w Sulechowie dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych:

- w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Sulechów z dnia 21 sierpnia 2018 roku,

Tabela nr 8 Wykorzystane Limity zezwoleń 2021-2022

Podział wg. zawartości alkoholu	Limity zezwoleń (wg. uchwały)		Wykorzystane na dzień 31 grudnia 2021	Wykorzystane na dzień 31 grudnia 2022	
Do 4.5 % oraz piwo	W miejscu sprzedaży (gastronomia)	30 zezwoleń	Łącznie: 85	25	24
Do 18% z wyjątkiem piwa		25 zezwoleń		22	20
Powyżej 18%		30 zezwoleń		15	12
Do 4,5 % oraz piwo	Poza miejscem	61 zezwoleń	Łącznie:	48	49
				51	52

Do 18% z wyjątkiem piwa	sprzedaży (sklepy)	59 zezwoleń	194		
Powyżej 18%		56 zezwoleń		45	46

Źródło: Opracowanie własne

- w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Sulechów z dnia 21 sierpnia 2018 r.,
- w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Sulechów z dnia 18 stycznia 2022 roku. (procedowanie uchwały zaczęto się w październiku 2021r.)

Badania społeczne w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych⁵

W październiku 2022 Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień zleciło firmie Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki audyt w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w gminie Sulechów. Na początku listopada 2022 r. została przeprowadzona rekrutacja „tajemniczych klientów” [TK] realizujących pierwsze audyty (przed szkoleniem w punkcie), a także ich przeszkolenie. W wyniku tych działań w dniach 16- 26.11.2022 w I etapie audytu specjalnie przeszkolony 18-letni chłopak, wyglądający młodziej (na około 17 lat), udał się wraz z trenerem CDP, do punktów sprzedaży i podjął próbę zakupu alkoholu (najczęściej piwa).

Celem badania było sprawdzenie, czy sprzedający/sprzedająca poprosi „Tajemniczego Klienta” o dokument tożsamości potwierdzający jego pełnoletność. Zdecydowana większość ze sprawdzonych punktów sprzedających alkohol (36 na 50 pkt), podczas próby zakupu alkoholu przez Tajemniczego Klienta, sprzedawcy nie wymagali dokumentu potwierdzającego wiek nabywcy. Zaledwie w 14 pkt sprzedawcy poprosili o okazanie dokumentu i mimo zapewnienia przez Tajemniczego Klienta iż zostawił go w domu sprzedawcy zachowali się odpowiednio i odmówili sprzedaży alkoholu.

⁵ Raport z badań społecznych w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Sulechów jest dostępna na BIP OPS Sulechów <https://ops.bip.sulechow.pl/bipkod/31027624>

Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim które podyktowane m.in. jest tym, że nawet za jednorazową sprzedaż niepełnoletnim grożą im wysokie kary - z utratą zezwolenia włącznie. .

Po szkoleniu trener CDP rozdał certyfikaty i materiały.

SŁOWNICZEK TERMINÓW UŻYWANYCH W RAPORCIE:

- Audyt; audyt TK: weryfikacja przestrzegania przez sprzedawców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona metodą „tajemniczego klienta”. Jego główną częścią jest próba zakupu alkoholu przez odpowiednio przeszkolone osoby, których wygląd i zachowania wskazują na potencjalną niepełnoletność.
- Audytor/ka: osoba dokonująca audytu. Inaczej: „tajemniczy klient”
- Bufor ochronny: zalecana przez autorów programu „4S” metoda unikania przypadkowej sprzedaży alkoholu lub papierosów nieletnim. Jej istotą jest weryfikacja wieku wszystkich klientów, którzy wyglądają na mniej niż 25 lat.
- Program „4S”; „2S”): autorski program oddziaływań na sprzedawców napojów alkoholowych stworzony przez Centrum Działań Profilaktycznych. Składa się z dwóch audytów prowadzonych metodą „tajemniczego klienta”, szkolenia stacjonarnego oraz w punktach sprzedaży. Jego skuteczność potwierdziły badania ewaluacyjne prowadzone 360 gminach w Polsce. Program był podstawowym narzędziem realizacji niniejszego działania.
- Tajemniczy klient; TK: patrz: audytor/ka; osoba w wieku 18-20 lat (zwykle wyglądający młodziej), która dokonuje audytu mającego na celu weryfikację przestrzegania przez sprzedawców zasady niesprzedawania alkoholu poniżej 18 r. ż.

Wyniki liczbowe audytu w gminie Sulechów przedstawiają się następująco:

- Liczba punktów zgłoszonych do audytu: 50
- Liczba punktów, w których zrealizowano badanie: 50
- Liczba sprzedawców, którzy nie poprosili o dowód osobisty: 36
- Liczba sprzedawców, którzy zapytali o dowód osobisty: 14
- Liczba punktów zamkniętych/ nieczynnych podczas audytu: 10

Część II

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2022 (przeciwdziałanie narkomanii) wydatkowano środki w wysokości 90 059, 59 zł , które przeznaczono na:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

2. Udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Specjalista terapii uzależnień, psycholog, oraz mediator w roku 2022 udzielali porad i konsultacji w:

- **PONIEDZIAŁKI:**

Od godz. 14.00 do 19.00 dyżur pełniła psycholog, która udzielała konsultacji indywidualnych

- **WTORKI:**

Od godz. 14.00 do 19.00 dyżur pełniła psycholog, która udzielała konsultacji indywidualnych

- **CZWARTKI :**

Od godz. 15.00 do 20.00 w II i IV czwartek miesiąca przyjmował mediator i udzielał konsultacji indywidualnych oraz w parach

- **PIĄTKI:**

Od godz. 15.00 do 20.00 przyjmował terapeuta uzależnień od narkotyków udzielał konsultacji indywidualnych

Tabela nr 9 Liczba porad specjalistów terapii uzależnień w latach 2020-2022

	Terapeuci	Liczba udzielonych porad w 2020 r.	Liczba udzielonych porad w 2021 r.	Liczba udzielonych porad w 2022	Zakres umowy
1.	Specjalista terapii uzależnień Zał.nr 6	186	155	236	Konsultacje i poradnictwo dla: -osób dorosłych oraz nieletnich uzależnionych od środków psychoaktywnych

					-osób dorosłych oraz nieletnich zagrożonych uzależnieniem -osób współuzależnionych
2.	Specjalista terapii uzależnień (grupa Anonimowych Narkomanów)	Do marca 2020 24	Grupa nie istnieje 0	Grupa nie istnieje 0	Grupowe konsultacje i poradnictwo dla: -osób uzależnionych od środków psychoaktywnych
3.	Psycholog Zał. nr 7	305	340	329	Udzielanie indywidualnych konsultacji - porad psychologicznych dla dorosłych, dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin gdzie występuje problem uzależnień i przemocy, przeprowadzanie diagnozy psychologicznej pod kątem przemocy domowej, seksualnej, fizycznej i emocjonalnej, przeprowadzanie diagnozy i terapii sprawców przemocy, zwłaszcza przemocy seksualnej i domowej, terapia indywidualna dla dorosłych i małoletnich ofiar przemocy, praca z rodziną, w której występuje problem alkoholowy i przemoc, podejmowanie interwencji kryzysowej i monitorowanie jej przebiegu, współpraca z innymi instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w pomoc pacjentom objętym opieką psychologiczną, prowadzenie dokumentacji pacjentów oraz prowadzonych na ich rzecz działań (konsultacji, terapii, interwencji) - wg obowiązujących standardów.
4.	Mediator Zał. nr 8	140	162	150	Wspomaganie rodzin w sytuacjach kryzysowych, pomoc rodzinie w zachowaniu i rozwoju więzi emocjonalnych (uczenie prawidłowego kontaktu i sposobów wychodzenia z zagrożeń). Pomoc w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych i kryzysowych oraz rozwiązywaniu problemów bytowych, Przedstawienie modelu funkcjonowania rodziny dotkniętej uzależnieniem. Udzielanie porad w zakresie

					wychowania dzieci i ich ochrony przed skutkami nadużywania alkoholu lub narkotyków w rodzinie, Reagowanie w sytuacjach kryzysowych wynikających z nadużywania alkoholu lub narkotyków przez członków rodzin osób uzależnionych oraz współuzależnionych, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w profesjonalnych placówkach stacjonarnych.

Źródło: Opracowanie własne

3.Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W tabeli nr 7 ujęto także szkolne warsztaty z przeciwdziałania agresji i narkomanii

Zakup materiałów profilaktycznych

Zakup długopisów reklamowych z napisem „Masz problem? Dzwon! Buro Pełnomocnika ds. Uzależnień”, które zostały rozdane szkołom

Zakup opasek silikonowych ze znakowaniem służącym do w celu realizacji zadań profilaktycznych – prowadzenia zajęć przez specjalistę terapii uzależnień od narkotyków

Dofinansowanie do spotkania profilaktycznego.

Spotkanie odbyło się Bibliotece Miejskiej pt. „Dlaczego warto czytać? Pasja zamiast nałogów” dla dzieci i dorosłych z gminy Sulechów.

Inne podejmowane działania w ramach przeciwdziałania narkomanii

Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych⁶

⁶ Cała Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych jest dostępna na BIP OPS Sulechów <https://ops.bip.sulechow.pl/bipkod/30475375>

Badanie przeprowadzono na przełomie maja i czerwca 2022 r. poprzez badanie ankietowe wśród **137** dorosłych mieszkańców miasta, oraz **723** uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Głównym celem badania było zdiagnozowanie skali zjawiska używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Badanie przeprowadziła firma EDBAD z Łodzi.

Raport składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy z nich ma charakter metodologiczny i zostały w nich przedstawione cele projektu, a także wykorzystane metody badawcze. W dwóch następnych rozdziałach przedstawiono wyniki badań bezpośrednich z mieszkańcami Sulechowa oraz uczniami szkół z terenu Sulechowa.

Badanie zrealizowano w 10 szkołach znajdujących się na terenie gminy Sulechów.

Najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Sulechowie - 198 na drugim miejscu pod tym względem znajdują się uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie – 171, natomiast na trzecim uczniowie z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie – 99.

W dalszej kolejności wyniki kształtują się następująco: 97 kwestionariuszy wypełnili uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 1, 38 ze Szkoły Podstawowej nr 2, 33 ze Szkoły Podstawowej w Cigacicach, 24 ze Szkoły Podstawowej w Kijach, 20 ze Szkoły Podstawowej w Bukowie, 17 ze Szkoły Podstawowej Kalsku, a 15 ze Szkoły Podstawowej w Brodach.

Rekomendacje pracowni doradczo-badawczej EDBAD

Szczegółowe analizy przedstawione w raporcie wykazują, że:

Wśród problemów społecznych, które zdaniem dorosłych mieszkańców występują na terenie Sulechowa, dwa są szczególnie widoczne i dotyczą: alkoholizmu (64%) oraz słabego dostępu do opieki zdrowotnej (50%). Szczególnie drugi problem niewątpliwie spowodowany jest sytuacją epidemiologiczną w kraju – COVID19

Zdecydowana większość respondentów wywiadów kwestionariuszowych opowiedziała się za radykalnymi zmianami, które należy wprowadzić na płaszczyźnie polityki przeciwdziałania alkoholizmowi. Ich zdaniem należy:

wprowadzić surowsze kary dla sprzedawców sklepów/lokalni sprzedających alkohol nieletnim – 84% badanych;

zaostrzyć prawo dla osób popełniających przestępstwa pod wpływem alkoholu – 82% badanych.

Wśród dorosłych mieszkańców gminy biorących udział w badaniu występuje duży odsetek osób, które deklarowały spożywanie jakiegokolwiek alkoholu zarówno podczas całego swojego życia, jak i w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Wśród dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu 22% respondentów paliło marihuanę lub haszysz przynajmniej raz w życiu, z czego 8% badanych zrobiło to 1-2 razy – używanie incydentalne. W przypadku amfetaminy 9% sięgnęło po nią przynajmniej raz w życiu. Zażywanie innych narkotyków zadeklarowało 5% badanych, wśród nich były ecstazy, grzyby halucynogenne.

Wśród dorosłych mieszkańców, 3% zadeklarowało zażywanie dopalaczy.

Do najczęstszych aktywności w Internecie wśród mieszkańców można zaliczyć edukację (27%), przeglądanie serwisów społecznościowych (21%) oraz rozwijanie zainteresowań (19%).

Badani mieszkańcy najczęściej nie spędzają z telefonem więcej czasu niż 1-3 h dziennie.

Dla zdecydowanej większości ankietowanych najczęstszym ryzykiem związanym z uzależnieniem od komputera lub/i smartfonu jest zerwanie kontaktów lub pogorszenie relacji z otoczeniem i pogorszenie stanu fizycznego i psychicznego zdrowia.

Podczas badań przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej ponad połowa uczniów szkół ponadpodstawowych (56%) ma za sobą inicjację związaną z paleniem papierosów. W młodszej grupie odsetek wynosi 24%.

Najpopularniejszym trunkiem wśród młodzieży okazało się piwo. W przypadku palenia papierosów, jak i picia napojów alkoholowych warto zwrócić uwagę, iż sprzedaż wyrobów tytoniowych oraz alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia jest zabroniona. Z przedstawionych wyników badania wynika, że przestrzeganie tego przepisu w na terenie diagnozowanego gminy nie jest zadowalające.

Na uwagę zasługuje fakt, iż 44% uczniów wróciła do domu pod wpływem alkoholu i najczęściej rodzice nie zorientowali się lub nie zareagowali. W młodszej grupie pod wpływem alkoholu do domu wróciło 11% uczniów.

Wśród badanych uczniów szkół podstawowych 8% zadeklarowało zażywanie marihuany lub haszyszu. Natomiast wśród uczniów szkół ponadpodstawowych odsetek ten wyniósł 22%.

W badanej grupie uczniów zażywanie amfetaminy, ecstasy oraz innych narkotyków (crack, heroina, LSD, kokaina, grzyby halucynogenne, sterydy anaboliczne) zarówno przez uczniów starszych, jak i młodszych należy uznać za incydentalne, co nie oznacza, że można zlekceważyć takie zachowanie.

Pomimo nałożonego zakazu sprzedaży dopalaczy zdarzają się sytuacje łamania tego przepisu. Wśród uczniów szóstych klas szkół podstawowych przynajmniej jeden raz w życiu po dopalacze sięgnęło 3% badanych, a w klasach ponadpodstawowych inicjację z dopalaczami miało 2% respondentów.

Najczęściej, uczniowie spędzają dziennie od 3 do 6 godzin przy komputerze lub Internecie poza nauką zdalną.

W kontekście powyższych wyników badań wydaje się, że warto również rozważyć kontynuację rekomendowanych programów profilaktycznych wobec uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Ponadto należy zwiększyć nacisk na profilaktykę w młodszych grupach wiekowych - nawet w „zerówkach”. Powinny one być systematycznie prowadzone, a ich forma i przekaz winien być dostosowany do aktualnych potrzeb społecznych mieszkańców gminy.

Działania te muszą być podejmowane przez możliwie różne środowiska i instytucje działające w mieście. Wiodącą rolę w tym zakresie winny odgrywać placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe), które mają najszerzy dostęp do uczniów i ich rodziców.

Pomimo iż przeprowadzona diagnoza jednoznacznie wskazała na brak uzależnień behawioralnych wśród ankietowanych mieszkańców, uzasadnionym wydaje się promowanie akcji o charakterze profilaktyczno-informacyjnym.

Dnia 8 września 2022 roku, na spotkaniu on-line zorganizowanym przez Komisję Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Sulechowie zostały przedstawione wyniki dyrektorom jednostek oświatowych oraz radnym Rady Miejskiej w Sulechowie.

Stojaki profilaktyczne

Znajdujące się w instytucjach użyteczności publicznej tzw. stojaki profilaktyczne, ustawione przez pracowników Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień były regularnie uzupełniane ulotkami

i broszurami dotyczącymi problematyki uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, środków psychoaktywnych, przemocy oraz informatorami dotyczącymi Punktu Konsultacyjnego przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień.

Wnioski

Działania zaplanowane przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w ramach realizacji gminnego programu profilaktycznego w roku 2022 zostały zrealizowane pomyślnie z osiągnięciem większości założonych celów. Przede wszystkim kontynuowane były działania realizowane w latach poprzednich co jest podstawową zasadą do realizacji tego typu zadań.

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania przyczyn oraz skutków nadużywania alkoholu przez mieszkańców gminy Sulechów, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem alkoholowym oraz zwiększenie jego skuteczności.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką alkoholową. Oczekiwany rezultat wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców miasta gminy Sulechów.

Realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2022 oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2020, Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień prowadziło także działalność edukacyjno- informacyjną poprzez wprowadzanie do Biuletynu Informacji Publicznej <https://ops.bip.sulechow.pl/13>, informacji z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz tematów związanych z szeroko rozumianą profilaktyką uzależnień.

Sporządziła

Zaakceptowała

Spis tabel

Tabela nr 1 Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę Sulechów z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych 2022 r.

Tabela nr 2 Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę Sulechów z tytułu rocznych opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o objętości mniejszej niż 300 ml w 2022 r.

Tabela nr 3 Łączna kwota środków zaplanowanych w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie w 2021 i 2022 r. i środków wydatkowanych na realizację programu.

Tabela nr 4 Liczba porad specjalistów terapii uzależnień od alkoholu w latach 2020-2022

Tabela nr 5 Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Sulechów w latach 2020-2022

Tabela nr 6 Wydatki związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 r.

Tabela nr 7 Programy wraz z warsztatami z zakresu profilaktyki uzależnień sfinansowane przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień realizowane w szkoła z gminy Sulechów

Tabela nr 8 Wykorzystane Limity zezwoleń 2021-2022

Tabela nr 9 Liczba porad specjalistów terapii uzależnień w latach 2020-2022

Spis załączników

Załącznik nr 1

Sprawozdanie ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych w Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie za rok 2022

Załącznik nr 2

Sprawozdanie z działań prowadzonych w ramach dyżurów w Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w roku 2022 przez terapeutę uzależnień

Załącznik nr 3

Sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z umowy PS.PU. 4391.9.2021.AML

Załącznik nr 4

Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok 2022

Załącznik nr 5

Sprawozdania z działalności świetlic w roku 2022 (Buków, Cigacice, Głogusz, Kije, Mozów)

Załącznik nr 6

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2022

Załącznik nr 7

Sprawozdanie z przeprowadzonych dyżurów psychologicznych w Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w roku 2022

Załącznik nr 8

Sprawozdanie z działań prowadzonych w ramach dyżurów w Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w roku 2022 przez psychologa w ramach mediacji